

ИЗЛАЗИ
СВАКИ ДАН
ЦЕНА
ЗА СРЕДНУ

ЗА 1 МЕСЕЦ 2 ДИН.
ЗА ИНОСТРАНСТВО
ЗА 1 МЕСЕЦ 4 ДИН.

ПРЕТ ПЛАТУ ПРИМАЈУ
СВЕ ПОШТЕ У СРЕДНЈИ
И ИНОСТРАНСТВУ.

ЗВЕЗДА

ЛИСТ ЗА ЗАБАВУ

ПРЕТ ПЛАТУ ТРЕБА СЛА-
ТИ СТЕБИ М. БУДИНО
ВИШУ ПРОФ. БОГОСЛА-
ВИЈЕ.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА
НЕ ПРИМАЈУ СЕ

УЗ ГЛОС НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
УРЕДНИШТВО СЕ НАЛАЗИ
НА „КОМНИТЕВУМ
БЕНТУ“ БР. 13

Број 10 п. д.

УРЕДНИК: Јанко М. Веселиновић.

Број 10 п. д.

САДРЖАЈ

Из „Избраника“ — Хајдук Станко — Карпатски замак — Ситнице
— Пошалице — Тајно саопштење академског фрака.

ИЗ „ИЗБРАНИКА“

I.

Ожедан и гладан стадох пред врелом усахнулим
И трамних влаге жељно сред песма усијана,
Ал' врело стоји суво и кости равацане
И души ожеднелој отири се чудна тајна:

Где, ту је живот негда жубором свежим тек'o
И твојом вољом он је поно срца свела,
Палма је вита расла. „Престани!“ Ти си рек'o
И живот у мах стаде и хладног неста врела.

О! ертни нашто врелу усахлом срце жуди?
Пехаром правним ко ће блажити душу врелу?
Где, палма тамо цвета и свежи жубор буди
Сред песма узаврела животом траву свелу!

II

Пророче, на том месту где твоја нога стаде
Неж свежи лотос расте и омовва и олива,
А тамо, куда сува прогнаног сина паде
Из песка пустињскога неж шума вода жива!

И жедни кравани с истока и запада
Неж жељно њему хите по ноћи и у дану
И горда Мека нема приклони главу тада —
И ја ћу прославити Медину изабрану.

9 новембра 94
Београд

Трубадур

ТАЈНО САОПШТЕЊЕ АКАДЕМСКОГ ФРАКА

(НАПИСАО Алфонс Доде)

Данас је освануо најсрећнији дан у животу скулптора Га-
љардена. Јуче су га изабрали за члана академије и данас треба
да се представи својим колегама, који ће се искупити из свих пет
академија; за то је он наручио академски фрак од скупocene чоке
извезен зеленом свилом и окићен палмовим лишћем. Фрак је сто-
јао на фотељи разапет, са свим готов да се обуче, и Гаљарден га
задовољно гледаше, везујући белу краватну.

„Имам доста времена... не морам хитати...“ мишљаше овај
срећни човек.

У ствари он се тако грозничаво журио да је био два сахата
раније готов; а лепа госпа Гаљарден, која се и иначе дуго обла-
чила, рекла му је, да баш данас не ће бити пре одређеног времена
спремна; ни минуто раније, разумете ли?

Сиромаш Гаљарден! Шта да ради да би му време брже
прошло.

„Хајде да видим како ми стоји мој академски фрак“, рече у
себи, и са свим лагачко, као кад би подизао неки вео или танку
свилену чипку, подвиге он ту драгоцену одећу и веома пажљиво
је обуче, па стаде пред огледало. Ох! како му дивну слику огле-

ХАЈДУК СТАНКО

РОМАН У ТРИ ДЕЛА

од
Јан. М. Веселиновића.

(63)

ДРУГИ ДЕО
О С В Е Т Н И К
(НАСТАВАК)

Кад стигосе до Стараче, Суреп заповеди да ста-
ну. Онда зовну Деву на страну па се стаде нешто с
њим разговарати. За тим Дева оде.

— Је ли, Сурепе, а шта ми чекамо овде? — упита
Заврзан.

— Што треба. — рече Суреп кратко.

— Добро. Али нама треба много што шта.

Суреп само слеже раменима.

Са Станка је ђаво кожу дерао. Он не могаше пој-
мити то очекивање. Љут као рис, само је по преко по-
гледао свакога ко би му ма једну речцу проговорио.

Ноћ се спусти на земљу. Беше то тиха, летња ноћ
без месечине. Из луга се чула песмица тичије; ветрић
је шушкао по лишћу као мали лопов...

Око Станка се земља окретала. Већ му прекипе.
Скочи и баци Сурепу ове речи:

— Ти седи... може ти се, а ја идем!

— Ти нећеш ићи!

— Ко ми то брани?

— Твоја заклетва... Заклео си се на лебу и соли
да ћеш слушати заповести старијега.

— Али...

— Он је знао шта је заповедио. Ти само можеш
покварити сав пос'o!... Кад човек нешто ради, он тре-
ба да ради паметно... После се не вреди кајати... Седи

дало показа! Лепо избријаног и пумачког лица, проседе косе, с
осмехом на уснама, чисто се љуљушкао овај срећни академик; по-
стина руке су му, које беху необично кратке, некако неспретно и
круто вириле из рукава. Потпуно задовољан својим изгледом Га-
љарден поче шетати горе доле по соби, клањати се и осмејивати
баш као да улази у седницу где су већ искупљене његове колеге,
па онда гордо стаде као што доликује правом академику. Али, ма
колико да је човек задовољан собом, не може читави два сахата
стојати обучен пред огледалом. И нашем академику поста досадно
па бојећи се да не изгуби свој фрак, скиде га и пажљиво спусти
на фотељу, а он седе према њему крај камина. По што је опружио
ноге а руке скретио преко парадног прслука, поче, задовољно гле-
дећи у академски фрак, сећати се своје прошлости.

Као што по неки путник воли, кад већ стигне жељеној мети, да се
сећа тегоба и опасности што је претурно на свом путу, тако и
Гаљарден поче, још од дана кад је први пут у атељеу Жуфрова
отпочео бавити скулптуром, па све годину по годину, сећати се
свију тегоба што су га у животу сналазиле. О тешки су, врло
тешки почеци у том врашском занату. Сећао се како је често, врло
често у хладној соби радио, како више ноћи узастопце није спа-
вао, како је јурио на све стране не би ли посла нашао. Па онда
какво очајање кад човек види да је са свим мален, незнатан, тако
рећи изгубљен у огромној гомили света, која вас гура, гњечи, о-
бара па на послетку и згази. И он је с'м, са свим с'м, без имања
без туђе помоћи, умео испливати на површину. Само својим тален-
том, господине! Наслонивши главу на фотељу, полу-отвореним о-

И Станко се спусти.

Једва у неке ето Деве. Суреп му изиђе на сусрет.

— Шта је?

— Добро је. Тамо су код субаше.

— Сви?

— Сем Лазара.

— А поп?

— Он се нада. Припремио је све што треба.

Суреп се окрену дружини и више шапатам рече:

— Полази!

Станку као да неко скиде терет с душе... Хајдуци већ беху на ногама.

— Пази! Опрезно само!... Илија! Ти ћеш заићи од честе са Девом и Јовицом, а Станко, Зека и Јован ће са мном. Само полако... Кад дођете пред сами 'ан ви станте. Нека нико ништа не почиње док ја не заповедим...

И кренуше се...

У Крушкиној одаји горио је жижак. Крушка је био врло узнемирен... Опет га беху спопали они чудни снови... За то је и позвао Ивана и Маринка да седе с њим.

Сви су били као у неком полу сну. Пандури су спавали у хану крај огњишта. На пољу је пиркао ветрић и гонио суво лишће...

Крушки пале трепавице као да му је неко брег на њих навалио. Он се намести и заспа...

Али тек што је уснуо а јави му се Станко са честом, стоји на прагу и погледа страшним погледом... Хтеде дрекнути али му се реч узе...

Станко са Сурепом Зеком и Јованом беше на прагу... Турчин протре очи. Мислио је да сања, али то беше грозна јав.

— Да се нико није мак'o! — грмео је Станко, а око му сева као муња.

— Јесте ли повезали? — пита Суреп оне у кући.

— Та мани и'! — одговори Заврзан. — Вредни неки Турци!... Ево, сами се вежу!...

Па се грохомом насмеја.

А тај смеј одјекну некако страшно у души Крушкиној.

Станко уђе у собу са голим јатаганом у рукама. Погледа оштро Турчина па грмну:

— Везуј се!

И не знајући шта чини, Турчин се стаде расписивати.

Иван и Маринко се окаменили на месту. Станко погледа Маринка па му рече:

— Помози твоје Крушки, вежи га!...

И Маринко послушно као снаша приђе и стаде везивати Крушку.

— Боље стегни!

Маринко притеже.

— Душмански! — цикну Станко.

Маринко удари коленом Крушку међу плећке. Плећа улегоше а прса одскочише... појас утону у мишице. Крушка беше модар као чивит.

— Тако!... А сад, деде газда Ивана.

Маринко приђе па притеже и Ивана као и Крушку.

Кад се то сврши, Станко приђе Турчину и изврте га као какву кладу, исто онако као што је некад сањао. Онда се наже нада њ.

— Је ли, Турчине, где ми је отац?

Зашкрипа нешто у грудима Крушкиним. Он заустиде да рекне, али не може.

Станко заману ножем.

— Где је, одговарај!

— У подруму... простења Крушка.

Суреп викну:

— У подрум идите па изведите Алексу!

Заврзан и Јовица поскочише као јелени... Кад отворише подрум видеше Алексу где лежи у сред оне кађе. Руке му окрвављене, одело поцепано а међу прстима улепљени блатом седи праменови косе његове...

Изнесе га на поље. Старац је лежао непомично. Заврзан се наже нача њ.

— Шта је? — упита Јовица.

— Још дише...

У тај мах Станко истрча из хана.

— Где је, где је?

— Ево га. — рече Заврзан.

Станко паде по старини. Љубио му је смежурано, калаво лице и руке...

Старац поче долазити к себи.

— Воде... шапутао је...

Потрчаше да воде донесу. Суреп рече Јовици.

— 'Оди и пази на ове!...

А он приђе, узе врг, па стаде Алексу водом кропити... Наслони му за тим врг на опечене усне и пусти неколико капи...

Као миље неко разасу се живот по снази Алексиној. Он се опр'е рукама, али још беше малаксао.

— Воде!... Воде!...

— Не смемо му много давати, то би га убило —

чима и удубљен у неко блажено посматрање, стаде он гласно говорити: „Само својим талентом. Само својим тал...“

Некакав дуг, сух и старачки смеј трже га из сањарија. Мало уплашен авераше Галарден по соби. Био је сам са свим сам, једино што је зелени академски фрак достојанствено стајао с друге стране камина, баш сипрам њега. По што је мало боље загледао, учини се скулптору, да његов фрак не стоји на свом месту онако, као што га је он оставио, већ да истински седи на фотељи с уздигнутим скутовима и наслоњеним рукавима на наслон од фотеље, а струк му се нагушио, баш као да је жив! Чудо до сад нечувено, то се он смејао! Јест; баш од тог загоњеног фрака долазаше онај глуши смеј, који је час подизао, час заваљивао, час савијао, и тресао његове скутове, а он је по кад што помицао рукаве својим боковима, као да би хтео зауставити ту прекомерну, неузддржљиву и неприродну веселост. У исто време чу се испрекидан, злостан и препреден глас: „Боже мој, Боже мој, ала је тешко кад се човек много смеје!... Ала је тешко кад се човек много смеје!...“

— Ко је ту, до сто врага! — упита сипромах академик разрогачених очију.

Глас одговори још злостаније и препреденије: „То сам ја, господине Галардене, ја, ваш фрак искоићен палмама, који вас чека да идемо на академски скуп. Опростите ми, молим вас, што сам у невреме прекинуо ваше сневаше. Шта да радим? Нисам се могао шем таленту!...“

„Да ли сте ви то озбиљно говорили? Мислите ли ви да је

доиста ваш таленат био једини који вас је тако истакао, тако уздигао, и који вам је донео оно што сад имате: славу, положај, чувено име, богатство? Верујете ли ви да је то могуће? Завирите ви мало боље у себе, пријатељу, па ми онда одговорите. Де, де, завирите мало дубље још, још, тако! Сад ми одговорите. Видите и сами, да не смете.

— Али... промуца Галарден устежући се, ја... ја сам много радио.

„Јесте, много, огромно. Ви сте само вешт ђак добар радник једном речи можете много да урадите. Ви свој посао рачунате на сахате, као какав кочијаш. Али где је онај зрачак талента; она златна челица која пролази кроз мозак вештаков, умосећи у њ светлост и шум својих крилаца? Реците, кад вас је она походила? Ни један једини пут, ви то врло добро знате. Вас је у век плашила та божанствена челица. Међу тим она једина и даје људима таленат. О, познајем ја и такве људе, који су такође радили, са свим друштва од вас, грозничаво, узабуђено као прави проналазачи, али никад не ће доспети тамо, камо сте ви доспели. А сад кад смо на само, признајте ми једну ствар. Сав ваш таленат састоји се у том што сте се оженили лепом девојком.

— Господине!...“ викну Галарден сав црвен.

Глас са свим мирно настави:

„Хвала Богу! Та ми је срџба веома мила. Она ми потарћује што у свету сав свет зна: да сте ви више глупи но што сте неваљали. Но, но, немојте ме тако страховито погледати. Јер знајте, ако ме само такнете, ако начините на мени и најмању бо-

рече Суреп и пусти још неколико капи на његове суве усне...

Онда се окрете Заврзану:

— Понеси Алексу — рече му.

(НАСТАВЉА СЕ)

КАРПАТСКИ ЗАМАК

РОМАН ЖИЛА ВЕРНА.

ПРЕВЕО С ФРАНЦУСКОГ А. Д. РАДОСЛАВЉЕВИЋ.

— (О) —

(34)

(НАСТАВАК)

Барон Горц је смерао, да Фрању Телека привуче ка кули, и зна се већ каквим је средствима то урадио. Сталин глас који је телефонском справом послат у крчму код „Краља Матије, побуди младога грофа да скрене с пута и да се приближи замку; при појави певачице крај карауле приметну се у њему неодољива жеља, да уђе у кулу; светлост нека спуштена са прозора на кули, водила га је тајној капији, која беше отворена, да би могао ући. У дну оне електрично осветљене избе, где је још чуо онај нежни дарежљиви глас, између зидова те ћелије куда му је донесена храна, кад је снававао као закљан, у тој забаченој тамници, чија се врата затворише за њим, Фрања Телек био је у рукама барона Горца, и овај се тврдо надао, да му неће умаћи.

Све то је постигао тајанствени рад Рудолфа Горца и његова друга Орфаника. Али, на жалост барон је знао и то, да је Роцко, по налогу свога господара, остао на пољу, и да је све јавио Карлебуршкој власти. Једно одељење полицајаца припело је у Верет, и барону Горцу се ваљало узети у памет. А како би се, заиста, Орфаник и он могли бранити од толике чете? Она средства, што су употребљена против Ника Дека и доктора Патка не би ништа помогла, јер полиција не верује у којекакве банске приче. И обојица се беху одлучили, да разоре замак до темеља и они су само још чекали тренутак, кад ће то извршити. Електрична струја беше спремна да запали гомиле динамита, које беху закопане под кулом, караулом и старом капелом, а за то одређена справа оставила би барону Горцу и његову другу времена, да побегну тунелом, што води ка Вулкану. После експлозије, којом би као жртве пали млади гроф и многи од оних, што ће се усудити да пређу преко бедема, — после свега тога, обојица би утекли тако далеко да им се никад не би знало ни трага ни гласа.

Што је Фрања дознао из оног разговора, то му је уједно објаснило прошле чудне појаве. Он је сад знао да

рицу, или ме поцепате, не ћете моћи ићи у седницу, а госпи Галарден не би то ни мало по вољи било. Јер, ако хоћемо по души да говоримо, њој и припада сва слава данашњег дана. Њу ће данас чланови свих пет академија свечано примити. А ја вам опет од своје стране кажем: кад бих, при уласку у седницу, био на њеним леђима, која су још и сад витка и права, имао бих много већи успех него с вама... Шта врага, господине Галардене, ваља гледати ствари онако какве су! Ви треба да захвалите вашој жени за све: за вашу кућу, за ваших четрдесет хиљада доходака, за ордене, лаврове венце, медаље...

И као какав богаљ зелени фрак показа десним рукавом несрећном академику знаке одликовања који вишаху о зиду. Па онда да би више мучио своју жртву, узе још одређенији изглед жива створа и примаче се ближе, чак с друге стране камина, па се наведе према на његову фотељу и поче му као какав стари пријатељ поверљиво говорити: „Но, драги пријатељу, чини ми се да ти тешко пада ово што ја говорим. Међу тим потребно је да и ти сазнаш све оно, што већ сав свет зна. А ко ће ти други то казати, ако не ће твој фрак? Хајде да се паметно разговарамо. Реци ми, шта си имао кад си се оженио? Ништа. А шта ти је жена донела? Такође ништа. Онда како можеш објаснити ово данашње твоје богатство? Ти ћеш ми сад рећи, како си много радио. Али, јединиче мој, поред твог неуморног рада и дан и ноћ, поред свију препорука и наручбина за државу, којих си изобила имао од кад си се оженио, ти си једна зарађивао хиљаду и пет стотина динара на годину. Зар ти мислиш да је то доста за оваку кућу, као ваша

постоји телефонска веза између Карпатског замка и села Верета. Тако исто му није било непознато, да ће двораци бити уништени једном катастрофом, која ће и њега главе стати и која ће бити веома опасна по полицијске чиновнике, што их Роцко буде довео. Знао је најзад да ће барон Горц и Орфаник имати времена, да побегну, — да побегну и да однесу Стилу, бесвесну...

Ох! за што Фрања није могао провалити улаз у капелу, те да јурне на она два човека!.. Он би их оборио, ударао би их, довео би их у такво стање, да му не би могли нахудити, а он би могао спречити то ужасно разорење!

Али, што је било немогућно у овај мах, могло би се извршити по баронову одласку. Ако обојица оду из капеле, Фрања би пошао њиховим трагом, гонио би их до куле, и ту би, уз помоћ Божју, урадио што је право!

Барон Горц и Орфаник већ се примицаху дну. Фрања их није губио из вида, да би видео куда ће изаћи, да ли на каква врата, што воде у које двораште иза бедема, или каквим унутрашњим ходником, који спаја капелу са кулом, јер изгледало је, да све просторије у замку стоје у вези. Млади гроф није марио, само да не наиђе на какву препреку, коју неће моћи уклонити.

У то изменише Барон Горц и Орфаник неколико речи између себе.

„Дакле, овде више нема никаквог посла?”

— Нема.

— Е, онда да се растанемо.

— Ви још увек хоћете, да вас оставим сама у замку?..

— Да, Орфаниче, а ви отидните с места оним тунелом ка Вулкану.

— А ви?..

— Ја ћу напустити кулу тек у последњем тренутку.

— Пристајете, дакле, да вас чекам у Бистрици?

— Да, у Бистрици.

— Па добро, останите, бароне Рудолфе, останите сами, кад већ хоћете.

— Да... јер хоћу да је чујем... хоћу да је чујем још једном ове последње ноћи, што је проводим у Карпатском замку!“

Још неколико тренутака потраја, а барон Горц са Орфаником оде из капеле.

Ма да се Стилино име није спомињало у овом разговору, Фрања је ипак добро разумео, да је о њој мало час говорио Рудолф Горц.

XVI

Погибао беше неизбежна. Фрања ју је могао спречити једино, кад би омео барона Горца, да не изврши своју замисао. —

што је? Сети се да је лепа госпа Галарден била позната као отмена дама, која се виђала у свима друштвима где се много троши. Верујем да затворен од јутра до мрака међу твоја четири зида, ниси никад имао времена да о том размислиш. Ти си се задовољно хвалио својим пријатељима: „моја је жена право чудо од домаћице. Са ово мало моје зараде она је кадра водити све домаће трошкове па још и заштеди...“

„Ти си био чудан, јадниче мој... Оженио си се лепушкастим чудовиштем којих има изобила у Паризу. Узео си амбициозну и раскалашну жену, која је била озбиљна пред тобом, а лакоумна за свој рачун, која је умела лепо удесити и ваше домаће трошкове, и своја лична задовољства. Живот таквих жена, драги мој, личи на балеску књижицу у којој се бележе цифре поред имена играча. Твоја је жена овако мислила: „Мој муж нема ни талента ни имања, па чак не уме ни да се пађе у овом свету; међу тим он је крајњи човек, љубазан је и поверљив, а није ни мало несносан. Нека он пусти мене да се проводим по својој вољи, а ја ћу се постарати да му набавим оно, што му недостаје.“ И од тог дана новац, наручбине, ордени почеше као пљусак падати у твој атеље, пуштајући својим примамљивим металним звуком и разнобојним тракама... Загледај мој рабаш, ту је све забележено!.. Док ти једног дана паде на ум лепој госпи — а то се обично дешава женама кад зађу у године — да се назове жена славног академика, и она је својом у финој рукавици ручицом отворила редом сва врата која воде у то светилиште... Е, мој веселиче, ако хоћеш да дознаш по

Беше једанајести час ноћу. Не бојећи се више да ће ко наићи, Фрања поче опет свој рад. Опеке се одвајаху доста лако од зида; али дебљина његова била је толика, да је прошло пола сахата, док је отвор био толики, да се могао провући.

Чим је Фрања крочио у капелу, која је изложена свима ветровима, био је као ново рођен, толико га је задахнуо онај ваздух с поља. Кроз пукотине на среднику и кроз прозоре виђаху се лаки облаци, како плове небом, потискивани благим ветрићем. По где где блештаху звезде, чије лице блеђаше пред светлим месецем, који се наднео над хоризонт.

Сад је ваљало наћи врата, у дну капеле, кроз која беху изашли барон Горц и Орфаник. Зато се Фрања упути ка олтару, прешавши најпре у косо средник.

У том мрачном крају, куда не допираху зраци месечеви, нога његова ударише о комађе надгробних плоча, и о одваљену парчад од свода.

Најпосле, у самој дну, иза олтара у једном мрачном куту, Фрања осети да се под његовом руком отварају нека полутрула врата.

Врата та вођаху у један трем, који јамачно иде преко ка бедему.

Туда су барон Горц и Орфаник ушли у капелу, а туда су, мало час и изашли.

Чим је Фрања био у трему, нашао се опет у потпуном мраку. После многих завоја, који се нити пењаху нити силажаху, био је уверен да је у истој равнини са унутрашњим двораном.

Пола сахата доцније, као да је помрчина била слабија: полусветлост нека продираше кроз неке отворе на трему.

Фрања је сад могао брже ићи, и најзад доспе у неки широк казамат, под оном караулом, што је на левом углу спољашњег зида.

Тај казамат имађаше са стране уске рупе, кроз које упадаху месечеви зраци.

На супротној страни беху отворена врата.

(Наставиће се).

СИТНИЦЕ

Американска препорука. Познати немачко-американски сенатор Шурц дрижао је један пут реч у вароши Висконзину. Овај случај дао је повода једном тамошњем кројачу, коме је име Кац, човеку од рачуна, те је у листовима изнео овакву објаву: „Што је Шурц међу државницима, те је Кац међу кројачима. Код обојице

коју си цену добио право на палмово лишће, упитај своје колеге; само ти они могу то казати...

— Ти лажеш... ти лажеш!...“ друкну Гаљарден загушеним гласом.

„Не, пријатељу, ја не лажем... Да се о том увериш треба само да добро погледаш око себе кад будеш улазио у седницу. Видећеш како свачије очи некако обешчајачки пиље у тебе, како се сви по другачије смеће, а чућеш и шапат за собом: „То је муж лепе господе Гаљарден.“ Јер у ствари ти нећеш никад ни бити што другог, до муж лепе жене.“

Сад се већ Гаљарден не може уздржати. Блед од љутине он ђини, хтеде дочепати тај брљиви и безобразни фрак, покидати му све палме и бацити га у ватру. У тај мах врата се отворише и добро познати глас, помешан с презирањем и снисхођењем, пробуди га беш кад је требало из тог страшног сна:

„Само вама може доликовати да на данашњи дан заспите крај камина!...“

Госпа Гаљарден стајаше пред њим. То је била нисока, још доста лепа жена, с претерано гордим држањем. Поред напудровано косе њено намазано лице имађаше готово природну свежину, а очи су јој се, које је подвукла вранилом, необично светиле. Једним господарско-женским покретом узе она палмама украшен фрак и смећећи се поможе свом мужу да га обуче. За то је време сиромас Гаљарден, сав окупан у зноју од тог ужасног сна, мирно одахнуо, мислећи у себи: „Каква срећа, што је ово био само сан!...“

је лепота у вези са сталношћу и поштењем. Оба гледају на јачину доказа, као и на јачину хаљина. Оба придају велики значај избору: први у политици, други у куповини робе. Оба имена доста су слична; она су једносложна те се бар њиховим носеоцима не може преваљивати, и завршују се са једним ц. Само у једној тачци разликују се ова два човека: док Шурц говори, Кац пре продаје, и то тако јевтино, да ће се Шурц зачудити и од Каца једне нове хаљине купити “

* * *

Како ваља бити обазрив према телеграфисању. Неки млади Швајцарац добије сина на појури одма у телеграфску станицу да јави за срећан догађај родбини на страни. При повратку наиђе на гласника који му јављаше да се одмах после мушкарца нашао и девојчица, а он потрчи натраг на телеграф и тек што је саставио депешу, јавише му да се нашао још једна девојчица. Тада он мане телеграфисање и пожури брзо кући, да се опорави од грдног манаћења.

* * *

Промашено дејство. Један стари уџа једном говораше: „Данашња младеж увек мисли да је паметнија од старијег, али „седе главу ваља поштовати.“ Пре неки дан дође к мени један сељак с којим сам по одавно познат. Питам га како му је — и пошто сам знао да се с најстаријим сином не слаже упитам: — како је сад с њим. Ој господине уџо, рече он, то је са свим чудновато. Кад ми сину беше дваест година, знао је све боље од мене, за тим уђе у тридесету, и поче кад кад запитивати. Оче, како би ово или око, најбоље у радили? Сада ће му скоро бити четрест, и он сада скоро ништа по чети неће, док мене не он запитао. Но Марковићу шта би се дало из ове приче научити? — Марковић. „Што је човек старији тим је луђи!“

* * *

Из гарнизона. Из Солиграда, дошла је бечком „Арбајтецајтунг“-у овака кореспонденција до руку: Ц. и к. дивизијски артиљеријски пук бр. X. служи ена педуља. Солиград дана... 1894. Драги Б.! Ти си одкомандовао на три месеца једнога човека у Велику Кањизу. Ако ти је могуће, молим те, одкомандуј на ту службу надтопију Флоријана Змиља. Тај је лова љубавник моје служавке и долази свако-дневно у парк од купатила јутром у 5 и вечером у 9 сати. Ја сам девојци те састанке строго забранио, али без икаквог успеха. То би за ме било једно врло пријатно решење, а оној хуљи смена у Великој Кањизи неће ни мало шкодити. Са срдчним поздравом твој одани М.“

На то добије молилац овај одговор: „Драги М. На жалост, ја сам још при рапорту одредио другог човека, али сам се побринуо да Змиљ према томе своје понашање измени. Са најбољим поздравом Б. капетан.“ Исти лист наводи и имена дотичних официра, само име довојке прећутао је.

ПОШАЛИЦЕ

Немирна савест. Засело весело друштво у кафани.

— Ову здравницу дижем у здравље нашем добром другу, Аћиму живео!

— Живео!

И пева се „многаја љета“.

Аћим устаје и напија своме пријатељу, враћајући му жеље!

— Живео!

И опет „многаја“.

— Најволим бити Србин и то само за то, што он вагда има чему наздравити. Ако није свадба, или слава, или крштење, он довикује: „срећна виђанија.“ Браћо! Срећна виђенија!

„Многаја љета.“

У тај пар келнер међу њих.

— Нека госпа дошла. Вели: обећао јој муж да ће доћи раније кући да иду код неке пријатељице...

На једаред сви поћипаше, и само што рекоше један другом:

— Извини... само на часак!..

* * *

Сигурна награда. Један господин представи се у једном друштву где га лепо приме.

— Шта сте ви? — пита га једна дама.

— Сарадник свију новина.

— Па шта добијате за то?

— Моје рукописе натраг — одговори мирно овај.